

Змістовий модуль 2. Загальне ознайомлення, основні граматичні категорії

Практичне заняття №7

Тема 2.1. Артиклі означені, неозначені. Нульовий артикль. (2год.)

Підтема. *Відмінювання артиклів. Вживання означених артиклів.*

Мета: навчитися правильно відмінювати артиклі та вживати означений артикль; розширити уявлення студентів про граматичні особливості іменників у німецькій мові; розвивати навички письма та читання; виховувати культуру спілкування.

Вид заняття: вивчення нового матеріалу.

Дидактичний матеріал: конспект основних правил відмінювання артиклів та вживання означеного.

Література (основна та додаткова): Бережна В. В., Пантелєєва С. В. Довідник абітурієнта. Німецька мова. – Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – с. 50-56.

Хід заняття

1. Організаційна частина (привітання).
2. Актуалізація опорних знань (перевірка форм подяки та прохання).
3. Повідомлення теми, мети.
4. Опрацювання нового матеріалу.

А) конспектування правил відмінювання артиклів та тренування у вживанні (Додаток 1);

Б) вивчення правил вживання означеного артикля та вправа на закріплення вживання означеного артикля (Додаток 2);

5. Оцінювання студентів.

6. Повідомлення домашнього завдання (вивчити правила вживання та відмінювання артиклів).

Викладач А.О. Белова

Відмінювання артиклів (Додаток 1)

Німецький іменник уживається з артиклем, особливим словом, яке ставиться перед іменником і вказує на його рід, число, відмінок. Розрізняють означений і неозначений артикль. Означений артикль чоловічого роду (m) **der**, жіночого (f) **die**, середнього (n) **das**. У множині (Pl) іменники всіх родів уживаються з означеним артиклем **die**. Неозначений артикль чоловічого роду **ein**, жіночого **eine**, середнього **ein**. У множині неозначений артикль не вживається.

Артикль змінюється за відмінками разом з іменником. У німецькій мові чотири відмінки: називний — Nominativ (**wer? was? хто, що?**), родовий — Genitiv (**wessen? кого, чого, чий?**), давальний — Dativ (**wem? кому? чому?**), знахідний — Akkusativ (**wen? кого? що?**).

Уживання відмінків залежить від їхньої ролі в реченні і від керування дієслів і прийменників. Nominativ уживається зазвичай як підмет або іменна частина присудка:

Mein Vater ist Ingenieur. Er will Arzt werden.

Genitiv уживається переважно як означення до іншого іменника:

Das sind die Hefte des Bruders.

Akkusativ уживається як прямий додаток при перехідних дієсловах, а Dativ як непряний додаток:

Ich schenke der Nichte einen neuen CD-Player.

Деякі дієслова відрізняються за керуванням відмінками від українських. Наприклад, дієслово gratulieren уживається з Dativ, тоді як відповідне українське «поздоровляти, привітати» вживається зі знахідним відмінком, порівн.:

Ich gratuliere der Tante zum Geburtstag. «Я поздоровляю тітку з днем народження».

Відмінювання означеного і неозначеного артиклів (таблиця)

відмінок	однина						множина
	m		f		n		Pl
N.	der	ein	die	eine	das	ein	die
G.	des	eines	der	einer	des	eines	der

D.	dem	einem	der	einer	dem	einem	den
A.	den	einen	die	eine	das	ein	die

Як артикль, відмінюються також слова, що замінюють його: вказівні займенники **dieser** «цей», **jener** «той»; присвійні займенники **mein** «мій», **dein** «твій» та інші; питальні займенники **welcher?** «який?», **was für ein?** «який? що за...?»; неозначені **jeder** «кожен», **alle** «всі», **viele** «багато», «деякі», **mehrere** «декілька» і заперечний займенник **kein**.

Вправи на закріплення вживання означених та неозначених артиклів

Ersetzen Sie den bestimmten durch den unbestimmten Artikel.

- 1) Sehen Sie *das* Haus? Sehen Sie _____ Haus?
- 2) *Der* Herr kommt durch *die* Tür. _____ Herr kommt durch _____ Tür.
- 3) Wir grüßen *das* Mädchen. Wir grüßen _____ Mädchen.
- 4) Hier ist *der* Brief von Mutter. Hier ist _____ Brief von Mutter.
- 5) *Die* Dame kauft ein Paar Handschuhe. _____ Dame kauft ein Paar Handschuhe.
- 6) *Der* Tisch steht in der Ecke. _____ Tisch steht in der Ecke.
- 7) *Der* Lehrer spielt *die* Schallplatte. _____ Lehrer spielt _____ Schallplatte.
- 8) *Der* Junge sucht *das* Schwein. _____ Junge sucht _____ Schwein.
- 9) *Der* Bauer baut *die* Mauer. _____ Bauer baut _____ Mauer.
- 10) Wir lernen *die* Sprache sprechen. Wir lernen _____ Sprache sprechen.

2. Ersetzen Sie den unbestimmten Artikel durch den bestimmten Artikel.

- 1) *Ein* Garten liegt hinter unserem Haus. ----- Garten liegt hinter unserem Haus.
- 2) *Ein* Gast hat eine Wurst gegessen. ---- Gast hat ---- Wurst gegessen.
- 3) *Ein* Pferd kann nicht *eine* Zeitung lesen. ---- Pferd kann nicht ---- Zeitung lesen.
- 4) Ich habe *ein* Wort nicht verstanden. Ich habe ---- Wort nicht verstanden.
- 5) *Ein* Vater kauft *ein* Fahrrad. ----- Vater kauft ---- Fahrrad.
- 6) Im Schlafzimmer steht *ein* Bett. Im Schlafzimmer steht ---- Bett.
- 7) *Ein* Haus muss *ein* Dach haben. ---- Haus muss ---- Dach haben.
- 8) *Ein* König kauft *ein* Bild. ---- König kauft ---- Bild.

9) *Eine* Frau spielt Klavier. ----- Frau spielt Klavier.

10) *Ein* Mädchen will *eine* Frage stellen. ---- Mädchen will ----Frage stellen.

Уживання означеного артикля (Додаток 2)

Означений артикль вживається:

1) якщо мова йде про предмет, заздалегідь відомий чи який уже згадувався:

Die Sonne scheint hell. Der Freund hilft immer. Das ist ein Schrank. Der Schrank ist neu.

2) якщо іменник має означення, виражене:

— іншим іменником у Genitiv:

Das ist die Tasche der Lehrerin.

— порядковим числівником:

Am dritten Juni beginnen die Ferien.

— прикметником у найвищому ступені порівняння:

Er ist der fleißigste Student in unserer Gruppe.

3) якщо іменник позначає весь вид даних предметів у цілому:

Die Rose ist eine Blume.

4) якщо власні назви вживаються з прикметником:

Der kleine Max, das schöne Charkiw.

Gebrauchen Sie das Substantiv mit dem bestimmten Artikel. Erklären Sie die Regel.

1) __dieses Dorfes ist klein. (das Geschäft)

2) Das ist ein Buch. __ist nicht interessant. (das Buch)

3) __dritte __ist geschlossen. (die Tür)

4) Wir gehen ins Theater an (Dat.)__(der Dienstag)

5) __ist ein Nadelbaum. (die Tanne)

6) Öffne bitte ____ ! (das Fenster)

7) Wann fliegst du in (Akk.)__? (die Ukraine)

8) Er war immer __beste __in Mathematik. (der Schüler)

9) Fliegen Sie immer mit (Dat.)__? (die Boing)

Практичне заняття №8

Тема 2.1. Артиклі означені, неозначені. Нульовий артикль. (2год.)

Підтема: Вживання неозначених артиклів. Нульовий артикль.

Мета: навчитися правильно відмінювати та вживати неозначений артикль, запам'ятати випадки вживання нульового артикля; розширити уявлення студентів про граматичні особливості іменників у німецькій мові; розвивати навички письма та читання; виховувати повагу до іноземної культури та мови.

Вид заняття: вивчення та закріплення нового матеріалу.

Дидактичний матеріал: вправи на закріплення у вживанні артиклів.

Література (основна та додаткова): Бережна В. В., Пантелєєва С. В. Довідник абітурієнта. Німецька мова. – Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – с. 50-56.

Хід заняття

1. Організаційна частина (привітання).
2. Актуалізація опорних знань (перевірка правил відмінювання та вживання означених артиклів).
3. Повідомлення теми, мети.
4. Опрацювання нового матеріалу.
 - А) конспектування правил вживання неозначеного артикля та тренування у вживанні (Додаток 1);
 - Б) конспектування правил вживання нульового артикля та тренування у вживанні (Додаток 2);
5. Закріплення вивченого.
 - В) виконання загальних вправ на закріплення (Додаток 3).
6. Оцінювання студентів.
7. Повідомлення домашнього завдання (вивчити правила вживання та відмінювання артиклів).

Викладач

А.О. Белова

Уживання неозначеного артикля (Додаток 1)

Неозначений артикль уживається:

1) перед іменниками в однині, якщо предмет називається вперше, особливо після дієслів **sein, haben, brauchen**, виразу **es gibt** «є, існувати» і перехідних дієслів **machen, lesen, übersetzen** тощо:

Das ist ein Tisch. Ich habe einen Vater. Im Zimmer gibt es einen Schrank. Wir machen eine Aufgabe.

2) в конструкції **das + sein + Prädikativ** (іменна частина присудка):

Das ist eine Uhr. Das ist ein Tisch.

3) перед іменником, що вживається в порівнянні:

Das ist eine Uhr. Das ist ein Tisch.

4) перед назвами професій, національностей, якщо вони вживаються з означенням:

Er ist ein guter Lehrer. Er ist ein richtiger Engländer.

Gebrauchen Sie das Substantiv mit dem unbestimmten Artikel. Erklären Sie die Regel.

- 1) Er braucht _ für zwei Tage. (das Lehrbuch)
- 2) Seine Schwester ist _ erfahrene _ . (die Friseurin)
- 3) Die Nelke ist _ . (die Blume)
- 4) Hier ist _ . (der Kühlschrank)
- 5) Ich möchte _ für meine Mutter kaufen. (das Geschenk)
- 6) Sie ist schlau wie _ . (der Fuchs)
- 7) Die Studenten haben bald _ . (die Prüfung)

Уживання нульового артикля (Додаток 2)

Артикль відсутній у таких випадках:

1) якщо перед іменником стоять займенники, що замінюють артикль:

Morgens arbeite ich in meinem Garten. Wessen Heft liegt hier?

2) якщо перед іменником стоїть кількісний числівник:

Er hat drei Kugelschreiber.

3) у множині, якщо в однині іменник стояв би з неозначеним артиклем:

Das sind Hefte. (Das ist ein Heft.)

4) перед іменниками — назвами міст і країн середнього роду, якщо перед ними не стоїть означення:

Wien ist die Hauptstadt Österreichs.

5) якщо іменник позначає речовину, за винятком випадків, коли мається на увазі певна кількість даної речовини в конкретній ситуації:

Wir trinken gern Tee. Der Tee schmeckt heute ausgezeichnet.

6) часто перед абстрактними іменниками, особливо в стійких словосполученнях:

Wir treiben gern Sport. Hast du Zeit? Sie hatte Geduld.

7) при звертанні:

Herr Müller! Frau Novak!

8) якщо перед іменником стоїть власна назва в Genitiv:

Iras Schwester wohnt in Deutschland.

9) якщо іменник — частина іменного присудка і позначає професію, рід занять, національність чи партійність:

Er ist Schüler. Sie ist Deutsche. Herr Meier ist Bürgermeister.

Але якщо такий іменник має при собі означення, виражене прикметником, то перед ним в однині вживається неозначений артикль:

Er ist ein geborener Lehrer.

10) Артикль може бути відсутнім також у заголовку, у надписах та вивісках:

Der Roman «Krieg und Frieden» von Lew Tolstoi ist weltbekannt.

Diktat. Buchhandlung.

Gebrauchen Sie das Substantiv mit dem Nullartikel. Erklären Sie die Regel.

- 1) __fahren wir aufs Lande. (die nächste Woche)
- 2) Morgen haben sie zwei Doppelstunden in __. (das Deutsch)
- 3) Wann bist du zu __? (das Haus)
- 4) Brauchst du noch drei__? (das Heft)
- 5) Warum reisen Sie im Winter nach __? (das Italien)
- 6) Wie feiert man __ in eurem Land? (das Pfingsten)
- 7) Ich möchte ohne __ nicht leben, (die Arbeit)

Загальні вправи на закріплення (Додаток 3)

Setzen Sie, wo es nötig ist, den Artikel ein.

- 1) Da kommt __ Mann. __Mann ist jung. Er ist __Student.
 - 2) Da steht__ Frau. __Frau ist 23 Jahre alt. Sie hat vor kurzem __Universität in __Moskau absolviert und arbeitet jetzt an__ Institut.
 - 3) __Haus dort an der Ecke ist 5 Stock hoch. Wir wohnen in __vierten Stock. Ich habe __großes Zimmer. Im Zimmer stehen __Bett, __Schreibtisch, __Kleiderschrank und__ vier Stühle. In__ Mitte steht__ Tisch. __Tisch ist rund. __Schrank ist groß.
 - 4) In__ Sommersind__ Tagelang.__ Sonne geht früh auf.
 - 5) __Mond dreht sich um__ Erde.
 - 6) Ist__ Direktor schon gekommen?
 - 7) __Leben in unserem Land ist schön.
 - 8) Er ist __kluger Mann. Ivanow ist__ Arbeiter. Seine Frau ist__ gute Schneiderin.
 - 9) Unser Institut ist__ Neubau.
 - 10) Mein Bruder ist__ Abteilungsleiter.
 - 11) Wanda ist _ Polin.
 - 12) Ich habe__ Buchaus__ Langweile gelesen.
 - 13) In zehn Minuten waren wir an__ Ortund__ Stelle.
 - 14) __Arbeiter kämpften um ihre Rechte.
 - 16) __Fleißige macht aus__ Tage zwei.
2. Setzen Sie den entsprechenden Artikel ein!

- 1) I ___ Osten geht ___ Sonne auf und i ___ Westen geht sie unter.
- 2) ___ Winter ist ___ kalte Jahreszeit.
- 3) ___ Rote Platz ist ___ größte Platz in Moskau.
- 4) Das ist ___ dritte Kontrollarbeit in diesem Jahr.
- 5) ___ Birne ist ___ Frucht.
- 6) Ich schreibe ___ Aufsatz. ___ Aufsatzist schwer, aber interessant.
- 7) Der Lehrer betritt ___ Hörsaal und ___ Stunde beginnt.
- 8) Lomonossow war ___ Sohn ___ Fischers.
- 9) Arbeiten Sie als ___ Lehrer?
- 10) Nicht alle Menschen essen ___ Fisch gern, aber ___ Fisch ist reich an Vitaminen.
- 11) ___ Baden in Schwarzen Meer ist ___ großes Vergnügen und gleichzeitig ___ gute Kur. ___ Wasser dieses Meeres enthält ___ Salz, das von ___ großem Wert ist und als ___ Heilmittel verwendet wird.
- 12) Bei ___ Mittagessen trank er gewöhnlich ___ Bier.
- 13) Gibt es in diesem Zimmer _ Sessel?